

گزارشی از وضعیت چاپ کتاب‌های دینی برای کودک و نوجوان

نگاه کاسبکارانه برخی ناشران به حوزه دین

حسام ابنوس

در آشفته‌بازار کتاب کودک و نوجوان، بسیاری نیز در حال ماهی گرفتن از آب گل آلود هستند. نگاه تجاری به برخی ژانرها این روزها بیشتر از قبل عرصه را برای آثار خوب تنگ کرده است. هرچند ردپای ادبیات دینی کودک و نوجوان در ایران را می‌توان از لایه‌لای کتاب‌هایی که در قالب حکمت و حکایت، در سده‌های گذشته نوشته شده جست، اما ادبیات دینی کودک و نوجوان به شکل نظام‌یافته از دوره قاجار و کم و بیش از دههٔ ۱۳۰۰ میلادی آغاز شد و تا امروز هم ادامه دارد. ادبیات دینی برای این گروه سنی به دلیل اعتقادات مذهبی مردم ایران و نویسندگان و استفاده از این مفاهیم برای رشد جامعه، یکی از ریشه‌دارترین گونه‌های ادبی است که از سابقه درخشانی برخوردار است. با وجود این سابقه، ادبیات این حوزه برای گروه سنی کودک و نوجوان پس از انقلاب رشدی چشمگیر داشته و مسیر جدیدتری را پیموده است؛ رشدی که عمدتاً متأثر از فضای دینی حاکم بر جامعه بوده و پیروزی انقلاب و وقوع جنگ تحمیلی نیز بر آن افزود. حال بعد از گذشت بیش از سه دهه از انقلاب اسلامی، به نظر می‌رسد ادبیات دینی کودک و نوجوان امروز مسیر رشد و دوران طلایی خود را نمی‌گذراند و به جای اینکه رونقی بیش از پیش داشته باشد، در چندره موضوعات مختلف، گرفتار حواشی و آسیب‌های متعددی شده که از جمله این موارد می‌توان به ضعف در تألیفات اشاره کرد. هرچند این سستی و کاستی عمدتاً در تمامی حوزه‌های ادبیات کودک و نوجوان (آثار تألیفی) دیده می‌شود، اما منتظاری اولیه بر این است که کتاب‌های دینی استوارتر یا به عبارتی استخوان‌دار منتشر شود.

محمود پورهاب، از جمله نویسندگان کودک و نوجوان است که آثار متعددی در زمینه کتاب‌های دینی کودک و نوجوان منتشر کرده است. او معتقد است گاه به دلیل نشتاب‌زدگی و مسلط نبودن نویسندگان، ضعف‌های محتوایی در این دسته از کارها دیده می‌شود. به‌اعتقاد این شاعر کودک و نوجوان، در حال حاضر این ناشران هستند که بازار کتاب کودک و نوجوان را تحت تأثیر خود قرار داده‌اند و ما در آینده نزدیک شاهد ایجاد خلأهای اساسی در عرصه ادبیات کودک و نوجوان و ژانرهای متنوع آن خواهیم بود. از نسوی دیگر، برخی دیگر از نویسندگان و شاعران بر این باورند که نوشتن درباره مسائل مذهبی در ادبیات کودک و نوجوان در سال‌های اخیر، با ساده‌نویسی داستان‌های قرآنی و زندگی‌نامه اظهار(ع) یکسان پنداشته شده است. ناشران بدون توجه به نیاز ایجاد خلاقیت و نوآوری در عرصه به منظور جذب

«ابوزینب» این هفته در «سینماروایت»

فیلم سینمایی ابوزینب در نود و هفتمین برنامه «سینماروایت» مورد نقد و بررسی قرار خواهد گرفت. فیلم ابوزینب به ماجرای مقاومت یک خانواده بلنانی در سال‌های اشغال این کشور، به دست نیروهای رژیم صهیونیستی می‌پردازد. این فیلم روایتگر ایثار و فداکاری مادر خانواده‌ای است که با تحمل رنج‌های فراوان، رازی را در سینه نهفته دارد. «ابوزینب» به کارگردانی علی غفاری و تهیه‌کنندگی مرتضی شعبانی به تازگی در سینماهای کشور اکران شده

شبکه مستند به سراغ موضوعات تاریخ اسلام و عاشورا می‌رود

بخشی از موضوعات مدنظر ما مسائل تاریخی است و از آنجایی که تاریخ شیعه با تاریخ ایران گره خورده است، حتماً به این مسائل پرداخته می‌شود. سلیم غفوری در گفت‌وگو با «سیم آنلاین»، درباره تولیدات شبکه مستند گفت: اساس هر شبکه تلویزیونی به تولیدات آن است؛ چراکه تولیدات سمت و سوی شبکه‌ها را مشخص می‌کند و ما نیز محورهایی را برای تولید آثارمان مشخص کرده‌ایم تا بتوانیم تولیدات مناسبی داشته باشیم. وی ادامه داد: اقتصاد و فضای کسب و کار، ایران و معرفی تاریخ و جغرافیای ایران، انقلاب اسلامی و دفاع مقدس، موضوعات اجتماعی و کمک به کاهش آسیب‌های اجتماعی و مسائل بین‌الملل و

فرهنگ‌و هنر

سرویس فرهنگی ۸۸۴۹۸۴۶۴

بنیاد رودکی و حاشیه‌های تمام‌نشدنی‌اش

اقداماتی که بین وزیر ارشاد و هنرمندان فاصله انداخت

مریم احمدی

در پی انتشار خبر استعفای علی جنتی وزیر فرهنگ و ارشاد دولت یازدهم، بازار گمانه‌زنی‌ها در خصوص دلایل این استعفا داغ شده است. در حالی که برخی دلیل استعفا ی این وزیر را فشارهای منتقدان دولت و نارضایتی از عملکرد این‌وزار تخانه می‌دانند، برخی دیگر معتقدند نارضایتی رئیس‌جمهور از واکنش‌ها و رفتارهای منفعلانه وزیرش در مقابل منتقدان، جنتی را به استعفا واداشته است. در میان دلایل احتمالی می‌توان نقش تصمیمات این‌وزیر در حوزه‌های

شنیدن زمزمه‌های واگذاری موزه هنرهای معاصر به بنیاد رودکی که اواخر سال گذشته از سوی بهرام جمالی مدیرعامل سابق بنیاد رودکی به عنوان اقدامی در راستای کاهش تصدی‌گری دولت در حوزه اجرا مطرح شد موجی از نارضایتی راد برین اهالی هنر ایجاد کرد. تلاش

برخی از آثار اشاره می‌کند و می‌افزاید: برخی اعتنای چندانی به دشواری‌های موجود در این عرصه ندارند و اصرار دارند که حتماً در این زمینه طبع آزمایی کنند. در آثار این شاعران واژه‌های ثقیل و بیاب مفاهیم سنگین برای سنین کودکان و نوجوانان احساس می‌شود و معمولاً چنین توجیهی می‌کنند که نباید کودکان را دست کم گرفت. شرفشاهی به ضعف محتوادر برخی از آثار اشاره می‌کند و می‌افزاید: برخی از شاعران کودک و نوجوان زحمت مطالعه تاریخ اسلام و سیره گفتار خاندان پاک وحی را به خود نمی‌دهند و شعرهایشان معمولاً کلی‌گویی‌هایی است که چندان نکته آموزنده‌ای به کودک و نوجوان منتقل نمی‌کند. وی نبود «خلاقیت» را یکی از ضعف‌های موجود در این دسته از آثار می‌داند و ادامه می‌دهد: موضوع خلاقیت و نوآوری مسئله بسیار مهم و حساسی است. نمی‌توان توقع داشت که تمامی شاعران و نویسندگان با خلاقیت در این عرصه حضور داشته باشند؛ کما اینکه در سال‌های پس از انقلاب یک جریان تجاری و سفارش‌نویسی نیز به راه افتاده است که اگرچه بخشی از این جریان بابت حمایت از شاعران و نویسندگان این حوزه و خلق آثار تازه و افزون‌تر در این زمینه شکل گرفت، اما اثرگذاری دیگری به نفع مدیران و نوبخت، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سخنگوی دولت، علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، و علی مرادخانی، معاون هنری وزیر ارشاد و مدیرعامل انتخابی وزیر به سازمانی شبه‌دولتی می‌مانست، سبب شد برخی اهالی هنر، این وزیر را به نفع‌طلبی و ارجح دانستن بازده مالی بنیاد و مهم‌تر از همه انفعال در مورد خواسته‌های مواوش متمم کنندا-محقق شدن اظهارات پیش‌تر بهرام جمالی در زمان مدیریتش در بنیاد رودکی، مبنی بر اینکه انتقال تمام فعالیت‌های اجرایی حوزه ارشاد در بخش هنر به بنیاد رودکی تنها با حضور

از زمان روی کار آمدن دولت یازدهم،

فرهنگ و ارشاد اسلامی میسر می‌شود، در

منفعل خواندن وزیر بی تأثیر نبود!

دو سال پیش جمالی گفته بود معاونت هنری قصد دارد تمام فعالیت‌های اجرایی حوزه وزارت ارشاد در بخش هنر را به بنیاد انتقال دهد تا بنیاد با ارتباطی مناسب با بدنه جامعه و نهادهای خصوصی بهترین «بازدهی مالی» و هنری را برای این فعالیت‌های هنری داشته‌باشد و عملی شدن این اقدام با حضور علی مرادخانی در معاونت هنری وزارت فرهنگ و ارشاد

اسلامی میسر می‌شودا موضوعی که بعد از تلاش‌ش وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، موزه هنرهای معاصر به بنیاد رودکی نفوذ مرادخانی در تصمیم‌گیری‌های وزیر را بیش از پیش نشان می‌داد.

اگر چه در نهایت واگذاری موزه هنرهای معاصر تهران به بنیاد رودکی با تجمع اعتراض‌آمیز چند صد نفری هنرمندان و هنردوستان در مقابل این موزه سبب شد معاونت هنری این وزارتخانه از موضع خود عقب‌نشینی کند اما این نتیجه نخواست محبوبیت از دست رفته علی جنتی در میان هنرمندان را به‌ا بازگرداند.

بزرگان موسیقی از جمله حسین علیزاده، کیهان کلهر، داریوش طلایی و… روبرو شد اما معاونت هنری تر جیح داد مقابل این هنرمندان بایستد و از خانه موسیقی حمایت‌کننده‌اقدامی که سبب شد بار دیگر اهالی موسیقی از دولت فاصله بگیرند.

در طول وزارت سه سال و چند روزه علی جنتی انتقادات ریز و درشتی به عملکرد او در حوزه‌های مختلف وارد شده است اما انفعال و ضعف این وزیر در سروسامان دادن به برنامه‌های تحت نظارت بنیاد رودکی برای برخی هنرمندان بیش از دیگر موارد خودنمایی می‌کند. اتفاقات اخیر و بی سابقه‌ای که در این مدت در تالار وحدت به عنوان یکی از بخش‌های اصلی تحت نظارت بنیاد رودکی پیش آمده گواه این مدعااست.

به عنوان نمونه نمایش تئاتر «عاشقانه‌های ناارام» در تالار وحدت از یک کارگردان کم‌تجربه که از سوی کانون کارگردانان خانه تئاتر اتفاقی‌فاجعه‌بار در حوزه

فرهنگی و هنری کشور محسوب می‌شد، از جمله وقایعی بود که اهالی تئاتر را هم در جمع هنرمندان مخالف با تصمیمات وزیر ارشاد جای داد. اعضای کانون کارگردانان خانه تئاتر در بیانیه‌ای تند و تیز مدیریت تالار وحدت را به ناکارآمدی و ناآگاهی و عدم شناخت این هنر محکوم کردند. پس از آن اتفاقاتی چون رونمایی ماشین در تالار وحدت و تغییر کاربری این مکان فرهنگی به رستوران، سبب شد بار دیگر هنرمندان عملکرد وزارت ارشاد و غیرمتخصص‌بنیاد رودکی ناشی می‌شودا

استعفای آنها انجامید. علی‌ربری، رهبر ارکسترسمفونیک‌تهران و فرهاد فخرالدینی رهبر ارکسترملی ایران بعد از تلاش‌های فراوان برای احیای دوباره ارکستر، به دلیل روبرو شدن با مشکلات عیدیه‌ای که از ضعف‌های مدیریتی مدیران غیرمتخصص بنیاد رودکی ناشی می‌شاد سمت خود استعفا کردند. حمایت‌های مفرضانه معاونت هنری از خانه موسیقی در واگذاری جشنواره سی و یکم و سی و دوم موسیقی نیز به مدیرعامل خانه موسیقی و حذف نقش دفترموسیقی‌هم از جمله تصمیماتی بود که به رغم اینکه با اعتراض برخی

ترفند «صدا» در بهره‌برداری از یک مقاله

تنها به ایران ما اختصاص ندارد، چندی پیش شبکه نمایش سریال زندگی ماری کردند نیز در فیلم مورد اشاره قرار گرفت می‌کرده البته این سریال نوستالژیک است و بارها از تلویزیون پخش شده است. اما نکته جالب توجهی در این سریال بود که نظرم را به عنوان یک افکار عمومی فرانسه تخریب‌کنند اما این همه نقش رسانه‌ها در زندگی ماری کوری نیست. وی در سال‌های پایانی عمرش به امریکا مهاجرت می‌کند. قبل از مهاجرتش یک روزنامه‌نگار امریکایی با معرفی خدمات او و چهره‌سازی این بانوی دانشمند زمینه را برای استقبال و حمایت‌های وسیع مردم و مسئولان در آن خطه آماده می‌کند به شکلی که استقبال شگفت‌انگیز و غیرقابل‌تصورى از ماری کوری در امریکای می‌شود. این آغاز دوباره بر جهش علمی و توانمندی‌های دانشمندی است که با وجود خدماتش او فعالیت می‌کردند و سعی در جلوگیری از پیشرفت‌های او برای عوام داشتند که تا حدودی نیز موفق شده و مانع از ورود وی به برخی مناصب و جایگاه‌های

علمی شده بودند. از طرفی فشار روانی‌ای که رسانه‌ها بر این شخصیت علمی وارد کردند نیز در فیلم مورد اشاره قرار گرفت بود که چطور روزنامه‌نگاران نشریات فرانسوی گرد هم جمع می‌شدند تا از زندگی ماری کوری نقطه‌ضعفی پیدا کنند، تیتشر بزبند او را بگویند و نزد دانشمندان دنیاست که علم با کمک ماری کوری نیست. وی در سال‌های پایانی عمرش به امریکا مهاجرت می‌کند. قبل از مهاجرتش یک روزنامه‌نگار امریکایی با معرفی خدمات او و چهره‌سازی این بانوی دانشمند زمینه را برای استقبال و حمایت‌های وسیع مردم و مسئولان در آن خطه آماده می‌کند به شکلی که استقبال شگفت‌انگیز و غیرقابل‌تصورى از ماری کوری در امریکای می‌شود. این آغاز دوباره بر جهش علمی و توانمندی‌های دانشمندی است که با وجود خدماتش او فعالیت می‌کردند و سعی در جلوگیری از پیشرفت‌های او برای عوام داشتند که تا حدودی نیز موفق شده و مانع از ورود وی به برخی مناصب و جایگاه‌های

با حضور قائم مقام

رئیس سازمان صدا و سیما

«راديو اربعين» آغاز به کار کرد

راديو اربعين فعاليت رسمي خود را از ديروز ۲۰ محرم الحرام آغاز کرد؛ هم‌وطنان مي‌توانند اخبار مرتبط با اربعين را از طريق موج اف ام رديف ۹۵/۵ مگاهرتز بشنوند. در اين مراسم حجت‌الاسلام والمسلمين موسوی‌مقدم قائم‌مقام رئيس سازمان صدا و سيما، نسرین آبروانی معاون صدا، کوچکزاده مدير راديو اربعين و فروغی رئيس بسج سازمان صدا و سيما حضور داشتند. قائم‌مقام رئيس سازمان صدا و سيما با مخاطبان گفت‌وگو کرد و وی در افتتاحیه این شبکه گفت: راديو اربعين به عنوان حلقه‌ای ارتباط بين مردم و مسئولان است تا برای برگزاری با شکوه راهپيمايی، اطلاع‌رسانی صورت‌بگيرد؛ اطلاعاتی که برای شرکت‌کنندگان اين مراسم بسيار لازم و ضروری است.

وی ادامه داد: راديو اربعين به عمق حادثه اربعين و مسائلی که در آن وجود دارد، می‌پردازد. البته باید از سطحی‌نگری پرهیز و به عمق‌نگری توجه شود؛ باید به لایه‌های اصلی اربعين توجه ویژه‌ای داشته باشیم. اربعين یک شکل نیست، بلکه یک عمق محتواسـت، یک قالب نیست، بلکه یک عمق محتوایی دارد و پیام‌ها باید در آن گفته شود. از علل و فلسفه عاشورا مفاهيم ناب استخراج شود؛ چرا که روح حاکم بر اربعين اخلاص و رضای خداست. سال گذشته راديو اربعين به طور رسمي افتتاح و امسال در اول آبان برای دومين سال متوالی راه‌اندازی مجدد شده است.

توزیع نسخه ویدئویی

«بادیگارد» در نیمه اول آبان

نسخه نمایش خانگی فیلم سینمایی «بادیگارد» جدیدترین ساخته ایراهیم حاتمی‌کیا به صورت DVD از روز سه‌شنبه ۴ آبان ماه در سراسر کشور توزیع می‌شود. کیفیت این فیلم نسبت به سایر نسخ ویدئویی موجود در بازار متفاوت است و توسط مؤسسه هنر اول توزیع می‌شود. ۹ آیینم پشت صحنه تخصصی همراه با قطعات موسیقی و عکس‌های فیلم در نسخه نمایش خانگی یک ویدئوگرافی خاص که نسخه ویدئویی بادیگارد از نام تمام نسخ ویدئویی سایر فیلم‌ها که در شبکه نمایش خانگی عرضه می‌شوند، متمایز می‌کند. نسخه ویدئویی فیلم اصلی و همچنین تمامی آیینم‌ها با زیرنویس فارسی ویژه ناشنویان انگلیسی، عربی و ژاپنی خواهد بود. همچنین امکان استفاده از دوبله عربی نیز در این مجموعه وجود خواهد داشت. نسخه ویدئویی «بادیگارد» در مجموعه سینما ۲۴ آماده شده و توسط شرکت هنر اول توزیع می‌شود.

مجیدی فیلم جدیدش را در هند کلید می‌زند

مهران کاشانی که در فیلم جدیدمجیدمجیدی نگارش فیلمنامه را با همکاریمجیدی بر عهده دارد، در خصوص آخرین وضعیت این پروژه تولیدی، تمام قطعی فیلم «پشت ابرها» شد. ابتدا قرار بود پیش تولید فیلم در پایان شهریور باشد اما بازنویسی نهایی فیلمنامه پیش از آنچه انتظار می‌رفت زمان لازم داشت. وی اضافه کرد:تحقیق‌های گسترده‌های طولانی من ومجیدی بیش از یکسال زمان برد و بازنویسی نهایی باعث شد پیش تولید یکماه عقب‌تر بیفتد. البته از این هفتهمجیدی به هند سفر می‌کند و پیش‌تولید این فیلم آغاز خواهد شد. قطعی شدن لوکیشن‌ها و بازیگران در این سفرمجیدی انجام خواهد شد. این نویسنده در مورد نکات قابل توجه همکاری در این پروژه سینمایی و کار با این کمیته‌ای هندی اظهار داشت: سینمای ایران در زمینه نگارش فیلمنامه با تولید فیلم برای یک کمیته‌ای خارجی بی‌تجربه یا کم‌تجربه است، چه از نظر حقوقی و چه به لحاظ مؤلفه‌های هنری که خوشبختانه در پروژه سینمایی فیلم «پشت ابرها» این تجربه اتفاق افتاد. کاشانی درباره عوامل «پشت ابرها» عنوان کرد: همه عوامل فیلم هندی هستند و ما حاشل این تجربه می‌تواند برای سینمای ما قابل تأمل و بحث باشد. وی در گفت‌وگو باباشگاه خبرنگاران در پاسخ به این سؤال که آیا حال و هوای «پشت ابرها» با وجود عوامل هندی در راستای آثار قبلیمجیدی است، اظهار داشت: فضای این فیلم، در حالی و هوای دیگر کارهایمجیدی می‌گذرد. نکته قابل توجه دیگر این است که برآورده کردن خواسته‌ها و مؤلفه‌های فرهنگی هر کشور در عین حفظ هویت و امضای خود در پای فیلم، کاری است که فکر می‌کنممجیدی و من توانسته‌ایم در «پشت ابرها» محقق کنیم.